

dr hab. Aneta Łazarska

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Warszawa, dnia 30 czerwca 2020 r.

Recenzja

osiągnięć naukowych i aktywności naukowej dr Włodzimierza Dzierżanowskiego

w przewodzie habilitacyjnym I.

Przedmiotem zainteresowań naukowych dr Włodzimierza Dzierżanowskiego jest prawo zamówień publicznych, któremu poświęcił 2 monografie (w tym jedna stanowiąca rozprawę doktorską - nie może stanowić przedmiotu oceny), 50 publikacji obejmującej artykuły (co do 6 artykułów udział Habilitanta wynosi 50%), aktualizowany i rozszerzany komentarz do ustawy Prawo zamówień publicznych (1/3 udziału), opracowanie zbioru orzeczeń TSUE (1/2 udziału), opracowanie rozdziału w kilku monografiach oraz redakcja publikacji zbiorowej, jak również kilkanaście artykułów popularnonaukowych.

II.

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój prawa zamówień publicznych, wymagane - w myśl art. 16 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki - od osoby występującej w postępowaniu habilitacyjnym, dr Włodzimierz Dzierżanowski wskazał monografię, *Prawo do sądu w zamówieniach publicznych*, Warszawa 2018. Przed dokonaniem oceny tej monografii pod kątem uznania jej za osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład Habilitanta w rozwój prawa, a w szczególności prawa zamówień publicznych, konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy jej przedmiot nadawał się w ogóle do tego, by można było opracować go w sposób pozwalający na uzyskanie dzieła spełniającego kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011

r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2011 r., Nr 196, poz. 1165).

Przedmiot recenzowanego opracowania został zakresłony przekrojowo, gdyż dotyczy prawa do sądu w zamówieniach publicznych, zarówno a aspekcie samego dostępu do sądu, jak i gwarancji rzetelnego procedowania. Choć Habilitant wyraźnie nie definiuje pojęcia prawa do sądu, to biorąc pod uwagę zakres jego rozważań pod tym pojęciem rozumie w istocie prawo do rzetelnego procesu. Punktem wyjścia dla rozważań jest bowiem prawo do sądu w ujęciu prawa unijnego (art. 47 Karty Praw Podstawowych oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych) oraz w aspekcie konstytucyjnym tj. art. 45 ust. 1 Konstytucji, który wyraża prawo do rzetelnego procesu. Habilitant w dość wąskim zakresie przywołuje konieczną literaturę przedmiotu w zakresie prawa do sądu. Tymczasem problematyka prawa do sądu jest bardzo szeroko opisywana w doktrynie prawa ustrojowego, ale i praktycznie każdej gałęzi prawa w tym karnego, administracyjnego czy cywilnego (por. Czeszejko-Sochacki Z., *Konstytucyjna zasada prawa do sądu*, PiP 1992, z. 10, Czeszejko-Sochacki Z. *O wymiarze sprawiedliwości w świetle Konstytucji, międzynarodowych standardów i praktyki*, PiP 1999, z. 9, Działocha K., *Prawo do sądu w poglądach Trybunału Konstytucyjnego* (w:) *Polskie zmiany ustrojowe w literaturze prawniczej. Wybór tekstów*, red. R. Balicki, B. Banaszak, M. Jabłoński, Wrocław 1997, Garlicki L., *Pojęcie i cechy „sądu” w świetle orzecznictwa Europejskiej Konwencji Praw Człowieka* (w:) *Trzecia władza. Sądy i Trybunały w Polsce*, red. A. Szmyt, Gdańsk 2008, Mądrzak H., *Prawo do sądu jako gwarancja ochrony praw człowieka (Studium na tle polskiego prawa konstytucyjnego prawa cywilnego materialnego i procesowego)* (w:) *Podstawowe prawa jednostki i ich sądowa ochrona*, red. L. Wiśniewski, Warszawa 1997, Pietrkowski H., *Prawo do sądu*, PS 1999, nr 11-12, Czeszejko-Sochacki Z., *Prawo do sądu w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (ogólna charakterystyka)*, PiP 1997, z. 11-12, *Zasady procesu karnego. System Prawa Karnego Procesowego*, *till*, cz. 2, red. P. Wiliński, Warszawa 2014, *Europäische Menschenrechtskonvention*, Ch. Grabenwarter, K. Pabel, Beck 2012, Dörr D., *Faires Verfahren*, Kehl am Rhein-Straßburg 1984 Leanzo P., O. Pridal, *The Right Fair Trial Article of the European Convention on Human Rights*, Kluwer 2014, Łazarska A., *Rzetelny proces cywilny*, Warszawa 2012, Nowak C. (w:) A. Błachnio-Parzych, J. Kosonoga, H. Kuczyńska, C. Nowak, P. Wiliński (red.), *Rzetelny proces karny w orzecznictwie sądów polskich i międzynarodowych*, Warszawa 2009, Sanetra W., *Kilka refleksji w kwestii prawa do sprawiedliwego wyroku*, w: *Księga pamiątkowa w piątą rocznicę*

śmierci Profesora Andrzeja Kijowskiego, red. Z. Niedbała, Warszawa 2010, Chróścielewski W., Kmieciak Z., Granice prawa do sądu w sprawach administracyjnych, w: Jednostka, państwo, administracja -nowy wymiar, Rzeszów 2004, Chróścielewski W., Kmieciak Z., Tarno J.P., Reforma sądownictwa administracyjnego a standardy ochrony praw jednostki. „Państwo i Prawo” 2002, Jakimowicz W., Publiczne prawa podmiotowe, Zakamycze 2002, Kabat A., Prawo do sądu jako gwarancja ochrony praw człowieka w sprawach administracyjnych, w: Podstawowe prawa jednostki i ich sądowa ochrona, Warszawa 1997, Przybysz P., Prawo do sądu w sprawach administracyjnych, w: Prawo administracyjne w okresie transformacji ustrojowej, Zakamycze 1999. Woś T., Czy dwuinstancyjne sądownictwo administracyjne realizuje konstytucyjną zasadę prawa do sądu?, w: Jednostka w demokratycznym państwie prawa, Bielsko-Biała 2003, Z. Kmieciak, Idea sprawiedliwości proceduralnej w prawie administracyjnym, „Państwo i Prawo” 1994, z. 10, J.E. Kulikowska-Kulesza, Polskie postępowanie przed sądami administracyjnymi w świetle standardów ETPC w zakresie prawa do rzetelnego procesu sądowego, Kraków-Legionowo 2016, A. Zieliński, Prawo do sądu a struktura sądownictwa, „Państwo i Prawo” 2003, z. 4).

Z pewnością więc podjęcie tak doniosłej problematyki ustrojowej wymagało większego doboru literatury, co wzbogaciłoby wartość dogmatyczną rozważań ustrojowych przedstawionych w monografii. Współcześnie prawo do rzetelnego procesu jest bowiem metaklauzulą, zasadą modelową każdego postępowania sądowego. Początki zaś prawa do sądu są znacznie wcześniejsze aniżeli same unormowania na gruncie prawa unijnego, w tym art. 47 Karty Praw Podstawowych. Prawo do rzetelnego procesu utożsamiane z wieloma gwarancjami procesowymi było znane od czasów prawa rzymskiego. Impulsem do instytucjonalizacji w systemach kontynentalnych *fair trial* było niewątpliwie wyrażenie tego prawa w art. 6 EKPC. Pod wpływem orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w judykaturze krajowej zaczęto odwoływać się do prawa do rzetelnego procesu. W polskim systemie prawnym prawo do rzetelnego procesu przez długi okres nie było ani nazwane, ani zinstytucjonalizowane. Przyczyną takiego stanu rzeczy były ówczesne realia społeczno-polityczne oraz brak konstytucyjnego systemu ochrony praw jednostki. Konstytucja PRL z 1952 r. nie zawierała praw zasadniczych, tworzących barierę przed nadużyciami ze strony władzy. Dopiero przemiany ustrojowo-społeczne, jakie nastąpiły po roku 1989, zmieniły oblicze polskiego systemu prawnego, a prawo do rzetelnego procesu zyskało rangę konstytucyjną w postaci art. 45 ust. 1 Konstytucji. Dogmatycznie najważniejsze jest uznanie prawa do rzetelnego procesu za zasadę sądowego wymiaru sprawiedliwości, ale także prawo

podmiotowe, gwarantujące każdemu ochronę jego praw realizowaną przez wytoczenie powództwa i uzyskanie kwalifikowanej ochrony prawnej przed sądem. Korelatem tego prawa jest obowiązek bezstronnego, niezawisłego, jawnego i sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez organy państwa bez nieuzasadnionej zwłoki. Przez prawo do sądu należy zatem rozumieć nie tylko gwarancje samego dostępu do sądu, ale również gwarancje rzetelnej procedury. Każdy ma bowiem prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia jego sprawy przed bezstronnym, niezawisłym i niezależnym sądem w postępowaniu bez nieuzasadnionej zwłoki. Fakt, że prawo unijne pomija w kontekście zamówień publicznych niektóre kwestie proceduralno-organizacyjne związane z dostępem do sądu, nie znaczy, że nie mają tu zastosowania standardy konstytucyjne czy konwencyjne wyznaczone zakresem prawa do sądu w rozumieniu art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Problematyka prawa do sądu, a jak wskazano w istocie prawa do rzetelnego procesu na gruncie zamówień publicznych nie doczekała się kompleksowego opracowania. Tymczasem jak wskazano, prawo do rzetelnego procesu jest metaklauzulą, zasadą modelującą każdego postępowania sądowego, w tym również mającego za przedmiot zamówienia publiczne. Jest to ważna problematyka, szczególnie biorąc pod uwagę rangę społeczno-gospodarczą tego rodzaju postępowań, interes publiczny oraz wymiar unijny tej materii. Waga i znaczenie tej problematyki uzasadniały poddanie zagadnienia gruntownej analizie dogmatycznej na tle gwarancji rzetelnego postępowania z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu tego postępowania. W związku z tym wybór tytułowego zagadnienia za przedmiot monografii, która ma być osiągnięciem naukowym stanowiącym znaczny wkład w rozwój prawa zamówień publicznych jest w pełni uzasadniony.

Nie jest to praca mająca *par excellence* charakter dogmatyczny, a odniesienia do praktyki ograniczają się głównie do odwołań do orzecznictwa sądów administracyjnych i sądów powszechnych, KIO, SN i NSA oraz TSUE. Ważne znaczenie dla opracowania tematu i uzyskania dzieła o znacznym ładunku myśli teoretycznej ma sformułowanie hipotezy badawczej, która wskazuje, w jakim kierunku zmierzają i wokół której koncentrują się prowadzone rozważania. Ta została sformułowana może nie dość jasno, ale wydaje się, że sprowadza się do stwierdzenia „*stawiam tezę, że rozproszone orzecznictwo sądowe w zakresie zamówień publicznych ze względu na fazę udzielenia lub realizacji zamówienia, źródło jego finansowania czy zakres czynności poddanych kontroli sądowej nie uchybia co do zasady prawu do sądu oraz tworzy stosunkowo spójny system orzeczniczy, a przyczyną dla której rozbieżności orzecznicze są niewielkie jest oparcie wykładni prawa na wyjątkowo istotnej w*

zakresie zamówień publicznych roli ujednoczenia zasad stosowania prawa UE, z którego wywodzi się większość norm dotyczących zamówień publicznych przez orzecznictwo TSUE" (s. 15). Mimo to we wnioskach końcowych Autor podaje szereg trafnych zresztą konkluzji w zakresie wyraźnego ograniczenia, a nawet wyłączenia prawa do sądu na gruncie zamówień publicznych. Oznacza to, że system prawny na gruncie zamówień publicznych ma w wielu przypadkach luki.

Autor posługuje się metodami badawczymi: dogmatyczną, analizą tekstów prawnych oraz historyczną. Użycie tych metod pozwoliło na przedstawienie tytułowego zagadnienia wielopłaszczyznowo tj. w sferze historycznej, komentatorskiej i orzeczniczej. Wskazane, uznane metody badawcze, zapewniły odpowiednią jakość i wiarygodność uzyskanych wyników. Zakres rozważań wyczerpuje całość problematyki, choć niewątpliwie niektóre z podniesionych w niej wątków wymagałyby pogłębienia, jako że sam temat monografii jest interdyscyplinarny i wykracza poza obszar zamówień publicznych.

* Dla ujęcia tematu i jasności wywodów istotne znaczenie miała struktura pracy. Monografia, oprócz wprowadzenia i uwag końcowych, składa się z VII rozdziałów. Dotyczą one:

- prawa do sądu w Unii Europejskiej w kontekście porządku unijnego, w tym omówieniem dyrektyw odwoławczych oraz orzecznictwa TSUE (rozdział 1);

- prawa do sądu w polskim porządku prawnym, konstytucyjnego prawa do sądu, nadużycia prawa do sądu, kognicji Krajowej Izby Odwoławczej, regulacji dotyczącej klauzuli wykonalności orzeczeń KIO oraz kognicji i procedury związanej ze skargą na orzeczenie KIO, sporów związanych ze zwrotem wadium, zabezpieczeniem powództwa ze skargi na orzeczenie KIO i zaskarżalności czynności Prezesa KIO (rozdział 2);

sporów z umów, w tym ogólnego omówienia zasad prawa cywilnego w sporach z umów, roszczenia o zawarcie umowy, prawa do sądu w konsorcjum, zmiany umów o zamówienia publiczne, klauzuli rebus sic stantibus, sporów odszkodowawczych pomiędzy konkurentami, roszczenia odszkodowawczego z tytułu zawarcia umowy z konkurentami, ugody sądowej, roszczenia o zwiększenie wynagrodzenia, unieważnienia umowy, depozytu sądowego, sporów z wystawcą dokumentów zabezpieczających realizację umowy lub zobowiązanie z oferty (rozdział 3);

- sądowej kontroli administracji, w tym kontroli postępowania o udzielenie zamówienia bez prawa zaskarżenia do sądu, kontroli wydatkowanych środków Unii Europejskiej, skargi na decyzję Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, skargi na orzeczenie Głównej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy udzieleniu zamówień, dostępu do informacji o zamówieniu, kontroli odpowiedzialności dyscyplinarnej członków KIO (rozdział 4);

- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów(rozdział 5);

sądu karnego w zamówieniach publicznych, w tym zakresu odpowiedzialności i właściwości sądu, ochrony reguł udzielania zamówień, obowiązków sędziego i członka KIO w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa (rozdział 6);

-wniosków *de lege lata i de lege ferenda* (rozdział 7); Takie skonstruowanie pracy zasługuje na aprobatę; podział na rozdziały jest logiczny i spójny. Syntetyczna prezentacja treści monografii dowodzi, że Autor zajął się wieloma problemami i ich poruszenie było uzasadnione.

Z pewnością dużą wartością naukową pracy jest przedstawienie problematyki zamówień publicznych w kontekście implementacji prawa unijnego. Dotychczasowe doświadczenie zawodowe Autora i jego dorobek naukowy potwierdza świetną orientację w tej materii. W tym kontekście prawidłowo Autor odwołał się do wykładni historycznej i przeprowadził wzbogaconą orzecznictwem TSUE trafną analizę dogmatyczną wpływu norm prawa UE na przepisy krajowe dotyczące zamówień publicznych. W sposób jasny i wyczerpujący zostały przedstawione rozwiązania prawne innych krajów członkowskich implementujących dyrektywy unijne. Niewątpliwie tego rodzaju rozważania przeprowadzone przy zastosowaniu metody prawno-porównawczej dają odbiorcy szerszą perspektywę na omawianą problematykę.

Systematyka pracy wydaje się być uporządkowana. Celem monografii było ukazanie prawa do sądu w różnych fazach udzielenia i realizacji zamówienia oraz charakterystyka roli systemu sądowego w toku rozstrzygnięcia sporów powstałych w związku z udzieleniem i wykonywaniem zamówień. Przy takiej konstrukcji jednak niekiedy pojawiała się zbytnia kazuistyka, szczególnie orzecznicza a brakowało syntezy poglądów i jasno uargumentowanych tez.

Prawo do sądu w zamówieniach publicznych nie ma jednolitego charakteru. Cechą charakterystyczną jest wielkowymiarowość tego prawa, czego dobitnym wyrazem jest choćby mieszana kognicja sądowa różnych sądów o różnym statusie. Już z tej przyczyny analiza prawa do sądu w zamówieniach publicznych nie była łatwym zadaniem, gdyż wymagała jednoczesnej analizy dwóch systemów sadowniczych tj. sądownictwa administracyjnego oraz powszechnego. Co więcej w obrębie samego sądownictwa powszechnego mamy tu do czynienia z zupełnie różnymi regulacjami dotyczącymi sądów poczynając od sądu okręgowego rozpoznającego funkcjonalnie skargę na orzeczenie KIO przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz funkcjonalnie właściwe sądy karne.

Wielość problemów, jakie rodzą się w tej kwestii zarówno w literaturze, jak i praktyce, wymagały:

- po pierwsze, przestudiowania wielu orzeczeń;
- po drugie, szczególnej dyscypliny w prezentowaniu wątków, by nie popaść w nadmierną kazuistykę, co czyniłoby pracę niekomunikatywną. W pracy zostało poruszonych wiele ważnych problemów, który wywołały lub mogą budzić kontrowersje. W recenzji nie sposób referować zagadnień szczegółowych i ustosunkować się do każdego z nich, gdyż spowodowałoby to nadmierne jej rozbudowanie.

Niemniej pewien niedosyty budzi brak szerszego rozwinięcia problematyki dwuinstancyjności postępowania w ramach odwołania od orzeczenia KIO do sądu z odniesieniem się do szerokiej literatury przedmiotu w zakresie konstytucyjnym, jak również jasnego postawienia tezy. Jak się zdaje Autor chyba ostatecznie uznaje, że w świetle Konstytucji Krajowa Izba Odwoławcza nie może być uznana za sąd w rozumieniu art. 175 Konstytucji (dlatego postuluje nadanie jej status sądu powszechnego w rozumieniu Konstytucji), choć równocześnie funkcjonalnie wskazuje, że pełni rolę sądu w świetle orzecznictwa TSUE. Jest więc tu jakaś wewnętrzna kontradycja, bo nie może być raczej takiej dychotomii, aby ten sam podmiot wedle prawa unijnego miał status sądu, a wedle prawa krajowego już nie, w sytuacji gdy definicja prawa do sądu jest co do zasady tożsama. Postawienie tezy, że KIO nie jest sądem wymagało także odpowiednio wyciągnięcia określonych konsekwencji mając na uwadze konstytucyjną zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego oraz zasadę rzetelnego postępowania. Z pewnością konieczna w tym zakresie była pogłębiona analiza orzecznictwa ustrojowego Trybunału Konstytucyjnego na gruncie art. 176 Konstytucji, w tym przywołanego w monografii wyroku Trybunału

z 13

czerwca 2006r.(SK 54/04), w którym TK uznał, że art. 92c ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 ze zm.) jest zgodny z art. 78 i art. 176 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał badał zarzut braku możliwości zaskarżenia orzeczenia sądu okręgowego w następstwie odwołania od wyroku arbitrów. Trybunał ocenił, że postępowanie przed zespołem arbitrów toczy się w oparciu o odpowiednie stosowanie przepisów k.p.c. o sądzie polubownym, a zespół arbitrów rozstrzyga spór prawny między stronami postępowania jako organ quasi-sądowy. Spór ten przeniesiony jest następnie do Sądu Okręgowego w Warszawie. Dlatego sąd jest tutaj drugą instancją w rozpatrywanej sprawie. Treść art. 176 ust. 1 Konstytucji wyraża zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego, ale ponieważ przepis ten został umieszczony w rozdziale o sądach, dotyczy tylko spraw przekazanych ustawami do właściwości sądów, tzn. rozpoznawanych przez sądy od początku do końca - podkreślił Trybunał. Natomiast art. 176 Konstytucji nie dotyczy spraw, które nie były rozpatrywane od początku do końca przez sądy, lecz zostały poddane końcowej kontroli ze strony sądu. Do takich spraw odnosi się art. 78 Konstytucji. Trybunał podkreślił, że przyjęty kierunek wykładni wynika też z art. 78 Konstytucji, dopuszczającego odrębne w tym zakresie uregulowanie zasad i trybu zaskarżania.

Warto było zatem w monografii na tle obecnej procedury z zakresu zamówień publicznych zweryfikować trafność postawionej przed 14 laty przez TK tezy oraz ocenić przez pryzmat standardu rzetelnego postępowania obecny system odwołania od orzeczenia KIO. Wątpliwość więc dotyczy tego, czy art. 172 p.z.p. jest zgodny z art. 175 Konstytucji w świetle dotychczasowej wykładni art. 176 Konstytucji, a nade wszystko zupełnie innego podejścia TSUE. Jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie TSUE w celu rozstrzygnięcia, czy organ odsyłający posiada charakter sądu w rozumieniu art. 234 WE, co jest wyłącznie kwestią prawa Unii, Trybunał kieruje się wszelkimi danymi, takimi jak podstawa prawna organu, jego stały charakter, obligatoryjny charakter jego jurysdykcji, kontradiktoryjność postępowania, stosowanie przez organ przepisów prawa oraz niezawisłość (wyroki: z dnia 17 września 1997 r. w sprawie C-54/96 Dorsch Consult, Rec. s. 1-4961, pkt 23; z dnia 31 maja 2005 r. w sprawie C-53/03 Syfait i in., Rec. s. 1-4609, pkt 29; z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie C-246/05 Haupl, Rec. s. 1-4673, pkt 16). Co istotne w sprawie C 465-11 przed TSUE status ustrojowy KIO nie był kwestionowany w kontekście tychże zasad, a jedynie zarzucano, że Izba pełni funkcje konsultacyjne i sądownicze. Trybunał wskazał, że nie jest istotna nazwa organu, lecz cech materialne i proceduralno-ustrojowe, które zapewniają gwarancje bezstronności, niezawisłości i niezależności danego organu. Powstaje więc w tym kontekście

pytanie nie tylko o celowość zmiany statusu ustrojowego KIO, co raczej pełne zapewnienie wysokich standardów rzetelnego postępowania w rozumieniu art. 45 Konstytucji oraz współczesne poddane dynamicznej wykładni - funkcjonalne- rozumienie pojęcia sądu w kontekście art. 175 Konstytucji i art. 47 Karty Praw Podstawowych.

Na pewno bardzo dużym mankamentem postępowania przed KIO jest brak ustawowo uregulowanej procedury (którą określało Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów) oraz brak gwarancji ustrojowych niezawisłości członków KIO (członkowie są zatrudnieni w administracji, czy kwestia nieusuwalności członka KIO), jak również moc wiążąca orzeczeń KIO. Habilitant zdaje się dostrzegać te problemy, może należało więc jednoznacznie postawić polemiczną tezę, czy aby wykładnia dokonana przez TSUE statusu KIO jest właściwa i faktycznie adekwatna do standardu wynikającego z art. 47 Karty Praw Podstawowych.

Co więcej w okresie od 2015r. do chwili obecnej rozważania te nabierają zupełnie innego wymiaru w kontekście systemowych zagrożeń dla niezawisłości sędziowskiej względem samych sędziów oraz sądów. Aktualizują one pytania o status członków KIO, zasady ich powoływania, odwoływania, gwarancje niezawisłości itp. Nie ulega wątpliwości, że regulacje dotyczące statusu ustrojowego członków KIO oraz struktury tego podmiotu powinny być poddane testowi choćby takiemu, o którym mówi orzeczenie TSUE w sprawach połączonych z 19 listopada 2019r. C-585/18, C-624/18 i C-625/18 odwołując się zresztą do wcześniejszego orzecznictwa. Zgodnie z tym testem artykuł 47 karty praw podstawowych i art. 9 ust. 1 dyrektywy 2000/78 spory dotyczące stosowania prawa Unii mogą należeć do wyłącznej właściwości jedynie organu niezawisłego i bezstronnego sądu w rozumieniu pierwszego z tych przepisów. Te warunki nie są spełnione, gdy obiektywne okoliczności, w jakich został utworzony dany organ, oraz jego cechy, a także sposób, w jaki zostali powołani jego członkowie, mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych, w szczególności od bezpośrednich lub pośrednich wpływów władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz jego neutralności względem ścierających się przed nim interesów, i prowadzić w ten sposób do braku przejawiania przez ten organ oznak niezawisłości lub bezstronności, co mogłoby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w tych jednostkach w społeczeństwie demokratycznym. Standard rzetelnego procesu spełniają tylko pełne gwarancje ustrojowo-proceduralne, a nie dotychczasowa dobra praktyka, czy brak przypadków nadużyć.

W monografii wieloaspektowo opisano niedostatki regulacji proceduralnych dotyczących materii prawa ubogich w postępowaniu przed KIO. W aspekcie zaś dostępu do sądu niebagatelne znacznie ma brak regulacji dotyczącej prawa ubogich- na etapie postępowania przed KIO. Interesujące są rozważania dotyczące braku skutecznej ochrony dla zamówień o wartościach niezobowiązujących do stosowania dyrektyw (wyłączenie art. 180 p.z.p.). Brak takich regulacji na gruncie krajowym czynił koniecznym poddanie tego wyłączenia analizie przez pryzmat art. 45 ust. 1 Konstytucji tj. rzetelności proceduralnej oraz art. 32 Konstytucji w zakresie równości. Wprawdzie Autor zauważa, że dostępna jest droga do sądu na zasadach ogólnych, ale jednocześnie wykluczone jest stosowanie regulacji szczególnych, typowych właśnie dla dziedziny zamówień publicznych w kontekście czasu rozpatrzenia sprawy czy wstrzymania zawarcia umowy. Rozważania wymagała również, czy taka sytuacja jest to pogodzenia z prawem unijnym. Jeśli zaś jest niezgodna z prawem unijnym, to na pewno wątek ten wymagałam znacznego pogłębienia, odniesienia się do właściwych regulacji prawa unijnego czy zasad prawa unijnego i wyraźnego postawienia tezy, które normy prawa unijnego są naruszone (por. s. 43, 158) oraz sformułowania konkretnych propozycji zmian. Przy czym nie można pomijać, że jakiegokolwiek zmiany w obrębie tego układu systemu sądownictwa (zwiększenie kognicji KIO) mogą rzutować na efektywność działania KIO, może więc celowe byłoby w tym zakresie uproszczone mechanizmy proceduralne. Autor stawia również tezę, że wyłączenie możliwości wniesienia skargi kasacyjnej przez uczestników postępowania przed KIO narusza konstytucyjną zasadę proporcjonalności, której jednak nie wyjaśnia. Następnie zaś twierdzi, że takie wyłączenie mimo wszystko nie narusza zasady dwuinstancyjności. Postawienie jednak zarzutu naruszenia art. 31 ust. 3 Konstytucji wymagałoby szerszego rozwinięcia, które prawo konstytucyjne w ten sposób jest naruszone, skoro Konstytucja nie gwarantuje systemu trój instancyjnego. Art. 31 ust. 3 Konstytucji wyraźnie zaś stanowi o ograniczeniu praw i wolności konstytucyjnych.

Podnieść również należy, że współcześnie rozważania te nabierają częściowo waloru historycznego wobec znaczących istotnych zmian proceduralnych. Znowelizowana ustawa z 11 września 2019r. Prawo zamówień publicznych wprowadza jednolity sąd zamówień publicznych, którym jest Sąd Okręgowy w Warszawie (art. 580 i n.), co pozwoli przynajmniej w zakresie odwołań od orzeczeń KIO zapewnić jednolitość orzecznictwa, na którą zwraca uwagę Habilitant. Wprowadzono także dalej idące zmiany w obrębie funkcjonowania KIO, w tym dopuszczalności skargi do SN wniesione przez samą stronę. Przesądzono również poddanie kognicji KIO tzw. spraw poniżej progów unijnych. W ramach zaś usprawnienia

postępowania skargowego na orzeczenia KIO obniżono opłaty od skargi na orzeczenie KIO oraz co istotne wydłużano termin na wniesienie skargi na orzeczenie KIO albowiem dość rygorystycznie określony krótki termin mógł naruszać prawa do rzetelnego procesu. Usprawniono system kontroli poprzez: 1) wspólne przepisy ogólne dotyczące kontroli zamówień publicznych; 2) przeprowadzanie kontroli na podstawie analizy ryzyka naruszenia prawa; 3) obowiązek publikacji wytycznych dotyczących prowadzenia kontroli przez organy kontroli.

Mimo jednak tych zmian legislacyjnych i utraty częściowo swej aktualności monografia ta jawi się jako dzieło zawierające wiele interesujących informacji opartych na bogatej bazie źródłowej, rzetelne wywody oraz obiektywne wnioski.

Na szczególną uwagę zasługują wnioski zgrupowane w uwagach końcowych, które zostały sformułowane jasno i są merytorycznie zasadne, wskazują mankamenty regulacji omawianych instytucji prawnych. Krytyczna ocena stanu prawnego wyrażona we wnioskach *de lege ferenda* w wielu aspektach znalazła swoje odbicie w uchwalonych zmianach. Co potwierdza, że wiele z podniesionych w monografii postulatów było trafnych. Jest to opracowanie korespondujące z aktualnymi potrzebami, cechujące się solidnością, rzetelnością i wnikliwością badawczą.

W tym kontekście warto jedynie zauważyć, że postulowane także przez Habilitanta propozycje mają swoją drugą stronę medalu. Poszerzenie kognicji KIO wpłynie bez wątpienia na efektywność jej działania. Warto było przeanalizować pod tym kątem możliwy stopień obciążenia KIO i wyprowadzić wnioski co do możliwych opóźnień w jej funkcjonowaniu. Centralizacja również na poziomie Sądu Okręgowego w Warszawie sporów z zakresu zamówień publicznych może w istocie unicestwić gwarancje szybkiego rozpatrzenia skarg. Tu bez analiz statystycznych faktem powszechnie znanym jest to, że sądy warszawskie mają jedne z największych obciążeń w skali kraju, a sprawy z zakresu zamówień publicznych nie miały jak dotąd nawet wyspecjalizowanego odrębnego wydziału w swej strukturze. Bez specjalizacji sędziów, zwiększenia liczby stanowisk sędziowskich, liczby stanowisk asystenckich gwarancje rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki staną się fikcją, a zasady prawa unijnego mogą być zagrożone.

Reasumując, w recenzowanej rozprawie dr Dzierżanowski sformułował i przeanalizował nowy problem naukowy i to niezwykle ważny dla rozwoju tej dyscypliny. Wniósł nią znaczny wkład w rozwój prawa zamówień publicznych.

III

Patrząc na aktywność naukową Habilitanta już *prima facie* widać, że pod względem ilościowym jest ona wystarczająca, a lektura poszczególnych publikacji dowodzi, że są oparte na gruntownej wiedzy praktycznej. Dr Dzierżanowski korzystał z różnych form wyrazu naukowego. Publikował artykuły w opracowaniach zwartych i periodykach prawniczych a także jest współautorem komentarza do prawa zamówień publicznych w 1/3 udziału.

Zainteresowania naukowe dr Dzierżanowskiego koncentrują się głównie wokół różnych problemów, ale w większości tylko z obszaru zamówień publicznych. Habilitant w autoreferacie wyodrębnił: zasady zamówień publicznych, przygotowanie i przebieg postępowania o udzielenie zamówienia, badanie ofert i kryterium oceny ofert, warunki udziału w postępowaniu, procedury udzielenie zamówień, wykonywanie umów w sprawie zamówień publicznych, podwykonawstwo i udział małych i średnich przedsiębiorstw w rynku zamówień publicznych, system środków ochrony prawnej w zamówieniach, funkcjonowanie systemu zamówień, prawo UE, także w kontekście zamówień publicznych oraz kontroli kwalifikowanej wydatków ze środków UE, jak i pomocy publicznej.

Przedmiotem zainteresowania dr Dzierżanowskiego były więc zagadnienia:

-zasad prawa zamówień publicznych oraz ich ewolucji (Postulaty legislacyjne dotyczące ukształtowania systemu środków ochrony prawnej i organów orzekających w sprawach zamówień publicznych (przekazany do druku zaświadczenie od Uniwersytet Zielonogórski, O niektórych kontrowersyjnych przepisach nowego Prawa zamówień publicznych w Kwartalnik Prawo zamówień publicznych nr 4/2018 , Elektronizacja zamówień publicznych, w: Radca Prawny styczeń - luty 2019 (181) str. 23, Dostęp do informacji prawnej, a zamówienia publiczne w: Finanse Komunalne 3/2019 str.72, Elektronizacja zamówień -rozporządzenie w sprawie środków komunikacji elektronicznej w: Zamówienia Publiczne Doradca 9/2017, str. 11)

-uwarunkowań zamówień publicznych w kontekście zasad konstytucyjnych prawa do prywatności, jawności i proporcjonalności (Zasada jawności w postępowaniu o udzielenie zamówienia a ochrona prawa do prywatności w: Ius Novum 3/2019, Zasada proporcjonalności w zamówieniach publicznych w Przetargi publiczne 3/2017, str.8)

- przygotowanie i przebieg postępowania o udzielenie zamówienia - różne aspekty pracownicze, opisu przedmiotu zamówienia w kontekście zakaz dyskryminacji określonych producentów, wykonawców, rozwiązań technicznych czy produktów, jak i szczegółowe zagadnienia dotyczące poszczególnych rodzajów zamówienia (Wykorzystanie forfaitingu w zamówieniach publicznych jednostek samorządu terytorialnego w: *Finanse Komunalne* 4/2019, Zatrudnienie osób niepełnosprawnych przy wykonywaniu zamówień publicznych w: *Monitor Zamówień Publicznych* 2/2019, str. 4 , Wymóg zatrudnienia pracowniczego przy wykonywaniu zamówienia publicznego w: *Kwartalnik Prawo zamówień publicznych* 1/2017, str. 31, Kluczowa część zamówienia w zamówieniach in house na odbiór i zagospodarowanie odpadów w: *Zamówienia Publiczne Doradca* 1/2017, str. 56 , Opis przedmiotu zamówienia w przedsięwzięciach informatycznych w: *Zamówienia publiczne w ramach VII osi POIG - zbiór doświadczeń*. Warszawa 2013, Ustalanie wartości zamówień związanych z zatrudnianiem osób do obsługi projektów unijnych, (udział 50%) w: *Vademecum Przetargów Publicznych* 1/2012 str. 76)

= kwestie badania ofert (Związanie ofertą a możliwość jej wyboru w przetargu publicznym, w *Kwartalnik Prawo zamówień publicznych* 3/2018, w której Autor opowiada się za brakiem możliwości wyboru oferty po terminie, Stawka VAT dla świadczeń kompleksowych w *Monitor Zamówień Publicznych* 8/2018, str. 18 , Istotna część składowa ceny w *Przetargi publiczne* 2/2018, str. 8, Obniżenie przez wykonawcę ceny oferty w: *Zamówienia Publiczne Doradca* 10/2017, str. 42 ,Ocena ofert w procedurze odwróconej w *Finanse Komunalne*, 5/2017, str. 48 , Zmiany dotyczące oceny ofert *Zamówienia Publiczne. Doradca* 9/2014, str. 16, Cena rażąco niska. Potrzeba poprawy rozwiązań, w: *Zamówienia Publiczne. Doradca* 5/2012, str.22).

=warunki udziału w postępowaniu poczynając od analizą zarówno wymagań formalnych (tzw. przesłanek wykluczenia z postępowania) takich jak opłacanie danin publicznoprawnych, niekaralność, brak ogłoszonej upadłości lub likwidacji, i inne, jak i wymagań merytorycznych

- doświadczenia, dysponowania kompetentnymi osobami, środkami finansowymi czy środkami technicznymi (Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w: *Zamówienia Publiczne Doradca* 2/2017, str. 6 , Weryfikacja przynależności do grupy kapitałowej w: *Przetargi Publiczne* Nr 10/2013 str.25, Ocena zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia w świetle art. 22 ust. 5 *Prawa zamówień publicznych* i opinii Prezesa UZP w: *Przetargi Publiczne* Nr 5/2013, str. 18, Postępowanie zamawiającego w sytuacji, gdy o zamówienie przez niego udzielane ubiega się kierownik zamawiającego w:

Prawo finansów publicznych czerwiec - sierpień 2012, str. 41, Osoba fizyczna, jako wykonawca zamówienia publicznego w: Przetargi Publiczne Nr 4/2012, str. 8

- zjawisko nadużywania przez wykonawców praw przyznanych im przepisami o zamówieniach publicznych. Przykładem jest publikacja dotycząca tworzenia wielopodmiotowych konsorcjów tworzonych wyłącznie w celu korzystania z podmiotowego zwolnienia z VAT w celu obniżenia kosztów podatkowych i zakłócenia konkurencji Przynależność do grupy kapitałowej a wykluczenie z postępowania w: Przetargi publiczne 6/2017, str. 10 , Wspólny udział w postępowaniu wykonawców korzystających ze zwolnienia od podatku VAT w: Zamówienia Publiczne Doradca 11/2018, str. 34).

- procedury udzielania zamówień (Organizacja i zasady przeprowadzania konkursu w: Zamówienia Publiczne Doradca 3/2018, str. 6 , W trybie z wolnej ręki w: Monitor Zamówień Publicznych 1/2017, str. 10 , Składanie wniosków i ofert. Zamówienia Publiczne Doradca 8/2016, str. 54 , Ubezpieczenia w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych, a przepisy o zamówieniach publicznych, w: Prawo Asekuracyjne 3/2016, str. 51, Udzielanie zamówień na bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego w: Finanse Komunalne 10/2014, str. 40, Wady i błędy dokumentacji projektowej, a zamówienia dodatkowe w robotach budowlanych w Przetargi Publiczne 3/2014 str.29).

- relacje prawa zamówień publicznych z prawem cywilnym materialnym w aspekcie wykonywania umów w sprawie zamówień publicznych (Obowiązek zawarcia umowy finalnej - przegląd trudności interpretacyjnych, w: Kwartalnik Prawo Zamówień Publicznych nr 4/2018, Rozwiązania równoważne umów o zamówienie publiczne w: Budownictwo i Prawo 3/2018, str. 33 , Zmiany w umowach w bieżącej praktyce zamówień publicznych w: Kwartalnik Prawo zamówień publicznych nr 4/2017, str. 21, Umowy o zamówienie publiczne. Stan obecny, stan przyszły w System Prawa zamówień publicznych Stan obecny i kierunki zmian, Wrocław, Toruń 2015)

- podwykonawstwa i udziału małych i średnich przedsiębiorstw w rynku zamówień publicznych (Możliwości wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw w zamówieniach publicznych nieobjętych przepisami dyrektyw UE w: Potrzeby i kierunki zmian w Prawie Zamówień Publicznych, red. M Stręciwilk, A Dobaczewska, Warszawa 2018, Podwykonawstwo w zamówieniach publicznych w: Monitor Zamówień Publicznych 4/2017, str. 23, Weryfikacja podwykonawców w nowelizacji Pzp Zamówienia Publiczne Doradca 6/2016, str. 42, O skutecznej weryfikacji potencjału deklarowanego przez osobę wspierającą

wykonawcę ubiegającego się o zamówienie publiczne w: Kwartalnik Prawo zamówień publicznych nr 3/2015, str. 34, Wybór podwykonawcy zamówienia publicznego w: Kwartalnik Prawo zamówień publicznych nr 1/2015, str. 25, Podwykonawstwo w zamówieniach publicznych w: Kwartalnik Prawo zamówień publicznych nr 2/2014, str. 105, Nowelizacja Prawa zamówień Publicznych. Projekt zmian w zakresie podwykonawstwa, w: Zamówienia Publiczne. Doradca Nr 3/2013, str. 31, Podwykonawstwo w zamówieniach publicznych. Ocena zmian, w: Zamówienia Publiczne. Doradca Nr 5/2012, str. 8)

= funkcjonowania systemu zamówień publicznych , w tym analizy sprawozdań rocznych Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz publikację popularyzującą naukę : 1) Ochrona konkurencji w zamówieniach publicznych, Warszawa, Wolters Kluwer 2012 (publikacja pracy doktorskiej) 2) Wnioski i rekomendacje ze sprawozdania Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2013 r. Zamówienia Publiczne. Doradca Nr 8/2014, str. 36 (artykuł popularnonaukowy) 3) Czego nie wiemy o systemie zamówień publicznych w: Zamówienia Publiczne. Doradca Nr 7/2012, str. 26 (artykuł popularnonaukowy)

= podstawy prawne wydatkowania środków z funduszy strukturalnych (Kontrola kwalifikowalnych wydatków ze środków UE, w: Wymiar wolności w prawie administracyjnym, red. M. Rogalski, Warszawa 2018, Zamówienia publiczne w projektach UE w: Zarządzanie Projektem Europejskim wydanie II red. M Trocki, B. Grucza, PWE Warszawa 2015, Korekty finansowe, jako element systemu kontroli wydatkowania środków europejskich w Gmina (147) /2013 (część 1), (148) /2013 (część 2) oraz (149) cz. 3 str. 39.)

-zagadnienia prounijnej wykładni prawa orzecznictwa TSUE i jego wpływu na praktykę stosowania prawa w kraju oraz zasad implementacji przepisów UE (Powiązania ekonomiczne zamawiającego i wykonawcy, jako przesłanka niekonkurencyjnego udzielenia zamówienia publicznego w prawie krajowym i prawie UE W Prawo Europejskie w Praktyce nr 7-8/2018, str. 31 , Czy zamawiający jest zobowiązany do stosowania wprost prawa unijnego zawartego w dyrektywach, jeśli stoi ono w sprzeczności z przepisami funkcjonującymi w prawie krajowym w Przetargi publiczne 8/2018, str. 40, Nowe dyrektywy o zamówieniach publicznych. Zamówienia Publiczne Doradca 6/2015 (wyd. specjalne, publikacja pokonferencyjna), Zamówienia Publiczne w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej - lata 2010-2016, (red.) Warszawa 2016)

= pomoc publiczna (Pomoc publiczna dla portów lotniczych w: [Infolotnicze.pl](https://www.infolotnicze.pl)
<https://www.infolotnicze.pl/2018/09/25/pomoc-publiczna-dla-portow-lotniczych>)

=system środków ochrony prawnej w zamówieniach publicznych (Postulaty legislacyjne dotyczące ukształtowania systemu środków ochrony prawnej i organów orzekających w sprawach zamówień publicznych, Uniwersytet Zielonogórski (przekazano do druku), O potrzebie usprawnienia środków ochrony prawnej w: Kwartalnik Prawo zamówień publicznych nr 1/2016, str. 27, Dotrzymanie terminu na wniesienie odwołania, w Przetargi Publiczne (udział 50%) 6/2015, str. 42, Krajowa Izba Odwoławcza w systemie ochrony konkurencji w Zamówienia Publiczne. Doradca Nr 12/2012, str. 52).

Te ostatnie problemy stały się przedmiotem monografii recenzowanej wyżej i stanowiły zachętę do kompleksowego omówienia tych zagadnień. W publikacjach Habilitant rozważa rolę i pozycję ustrojową organów powołanych do zapewnienia ochrony prawnej uczestnikom postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, charakter prawny procedury odwoławczej opowiadając się za utrzymaniem cywilnoprawnego charakteru tej procedury i argumentacją przeciw regulacji administracyjnoprawnej.

Powyższy przegląd tematyczny publikacji Habilitanta wskazuje, że jego zainteresowania koncentrują się głównie wokół problematyki zamówień publicznych. W zasadzie wszystkie te opracowania zawierają wiele wątków, które są prawidłowo uargumentowane.

Wśród analizowanych opracowań chyba najbardziej wartościowy wydaje się Komentarz do ustawy Prawo zamówień publicznych. Habilitant jest Autorem znacznej części tego komentarza, rozszerzanego wskutek kolejnych nowelizacji. Do dorobku naukowego nie można jednak wliczyć rozprawy doktorskiej, tj. monografii Ochrona konkurencji w prawie zamówień publicznych jako że ocenie podlega jedynie dorobek po uzyskaniu stopnia doktora.

Trzeba jednak zauważyć, że część publikacji pochodzi z czasopism branżowych (np. Zamówienia Publiczne Doradca), co oczywiście nie ujmuje im rangi, ale biorąc pod uwagę dość niewielką objętość artykułów (4-5 stron) i brak pogłębionych zagadnień naukowych ma raczej charakter komentarza. Cechą bowiem charakterystyczną opracowań naukowych jest poza rozwinięciem i pogłębieniem analizowanego problemu naukowego szersze odniesienie się do dostępnej literatury przedmiotu, podejmowanie dyskusji polemicznych czy dyskursu prawnoporównawczego. Wiele więc z tych artykułów (tytułem przykładu Obniżenie przez

wykonawcę ceny oferty, Zamówienia publiczne Doradca nr 10/2017, Rozporządzenie w sprawie środków komunikacji elektronicznej, Zamówienia publiczne Doradca 2017/9, Potrzeba poprawy rozwiązań, Zamówienia publiczne Doradca 2012/5, Wnioski i rekomendacje Zamówienia publiczne Doradca 2014, nr 8, Podwykonawstwo, Zamówienia publiczne Doradca 2012, nr 4, nr 2, Weryfikacja podwykonawców Zamówienia publiczne Doradca 2016, nr 6, Prawo unijne a prawo krajowe, Przetargi Publiczne 2018, nr 8, Zmiany dotyczące ofert, Zamówienia publiczne Doradca 2014, nr 9, Krajowa Izba Odwoławcza w systemie konkurencji, Zamówienia publiczne Doradca 2012, nr 12) liczą objętościowo 4-5 stron i praktycznie w ogóle nie ma tam żadnego odniesienia się do literatury lub pojedyncze odniesienia. Artykuły te stanowią raczej przejaw stanowiska Habilitanta co do obowiązujących lub wprowadzonych zmian. Niektóre artykuły są też przedrukiem z książki *Zmiany w Prawie zamówień publicznych. Nowelizacja z dnia 22 czerwca 2016r.* (tak np. Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, Zamówienia 2017, nr 2, Składanie ofert i wniosków Zamówienia 2016, nr 8).

» Podobnie dość ograniczony jest rozdział w monografii *Wymiar wolności w prawie administracyjnym* s. 137-141- wykazywany jako rozdział monografii. Monografia *Zmiany w Prawie zamówień publicznych* pod redakcją Habilitanta również nie posiada nawet wykazu literatury, więc można mieć wątpliwości na ile ma ona sprawozdawczo-komentatorski charakter, a na ile wymiar dogmatyczny.

W wykazie publikacji wskazano również sześć artykułów oraz inne publikacje zbiorowe, co do których dr Dzierżanowski nie dołączył oświadczeń współautorów, które pozwoliłyby zweryfikować zakres wkładu własnego Habilitanta. Dołączanie takich oświadczeń jest zwyczajowo przyjęte, chyba że ich uzyskanie jest niemożliwe.

Artykuły publikowane w *Kwartalniku Prawo Zamówień publicznych* mają już nieco bardziej pogłębiony charakter i dowodzą, że Autor potrafi brać czynny udział w dyskursie naukowym. Autor swobodnie porusza się w gąszczu licznych problemów, gdyż tematyka w poszczególnych publikacjach jest różna. Prowadzone w nich rozważania dowodzą, że jest jemu dobrze znana poruszana materia, a zawarta w nich argumentacja poparta wypowiedziami w judykaturze świadczy o jej orientacji w judykaturze.

Habilitant bierze też aktywny udział w życiu naukowym, uczestnicząc czynnie w konferencjach. Brał udział w 19 konferencjach, w tym na 18 wygłosił referaty. Podkreślić należy, że wiele z tych konferencji miało charakter ogólnopolski

Przejawem jej aktywności naukowej jest niewątpliwie pełnienie roli redaktora opracowania dotyczącego zmian krajowych przepisów o zamówieniach publicznych wskutek przyjęcia nowych dyrektyw UE. Za jedną z publikacji otrzymał, wraz z współautorami, wyróżnienie Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN (za podręcznik Zarządzanie Projektem Europejskim wydanie II red. M Trocki, B. Grucza, PWE, Warszawa 2015).

W ramach działalności dydaktycznej prowadził wykłady z zakresu zamówień publicznych, funduszy UE oraz pełnił funkcje kierownika studiom podyplomowego z tej materii oraz prawa dla urzędników. Prowadził także seminaria magisterskie z prawa administracyjnego w których rezultacie wypromował 27 magistrantów oraz był promotorem pomocniczym doktoratu dr A. Czerniaka Instytucje prawne służące agregowaniu zamówień w polskim systemie prawa zamówień publicznych, (Uczelnia Łazarskiego).

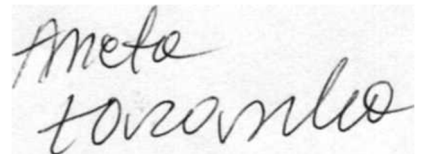
Działalność tę należy ocenić jako wyróżniającą, świadczącą o bardzo dużym potencjale dydaktyczno-naukowym i faktycznym wieloletnim czynnym zaangażowaniu w pracę dydaktyczną.

Nie sposób pominąć w ocenie dorobku jego działalności w zakresie popularyzacji nauki, gdyż Habilitant uczestniczył w pracach analityczno - badawczych prowadzonych przez organy władzy, organizacje międzynarodowe oraz jednostki sektora NGO, będąc m. in. uczestnikiem prac podkomisji sejmowych powoływanych do rozpatrzenia projektów ustaw nowelizujących ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2013- 2014. Poza tym byłem autorem lub współautorem analiz: Analizy postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z uwzględnieniem oceny efektywności działania aktów prawnych będących w kompetencji Prezesa UZP pod kątem obniżania ryzyka wystąpienia korupcji - Urząd Zamówień Publicznych 2018, Dopuszczalność i sposób wsparcia MSP w przepisach o zamówieniach publicznych - Ministerstwo Rozwoju 2017, Opinii dotyczącej prawa gospodarczego dla Biura Analiz Sejmowych 2014 - 2017. Konsultantem projektu Barometr Ryzyka Nadużyć w Zamówieniach Publicznych - Fundacja im. Stefana Batorego, 2015-17.

Analiza całokształtu dorobku naukowego dr Dzierżanowskiego powstałego po uzyskaniu stopnia doktora, ważenie wszystkich plusów i minusów prowadzi do wniosku, że: po pierwsze, monografia, *Prawo do sądu w zamówieniach publicznych, Wolters Kluwer 2018*, jest osiągnięciem naukowym stanowiącym znaczny wkład Habilitanta w rozwój prawa zamówień publicznych; po drugie, ilość i poziom pozostałych publikacji świadczy o jego znacznej aktywności naukowej.

Stwierdzam, że przedłożona przez Habilitanta monografia oraz jego aktywność naukowa po otrzymaniu stopnia doktora spełniają wymagania określone w art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z

Dr hab. Aneta Łazarska

Handwritten signature of Aneta Łazarska in cursive script, appearing to read 'Aneta Łazarska'.

2016r., poz. 882 ze zm.).